

Sygn. akt III USK 248/21

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania H. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 września 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 lutego 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 czerwca 2019 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. (organ rentowy) odmówił H. D. (wnioskodawczyni) prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawczyni zaskarżyła powyższą decyzję organu rentowego odwołaniem w całości. Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z 14 października 2019 r., V U [...] zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od 10 kwietnia 2019 r. i stwierdził, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni w dniu 17 grudnia 2018 r. ukończyła 55 lat. Na dzień 1 stycznia 1999 r. miała 20 lat, 2 miesiące i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wnioskodawczyni była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy

w Złotoryjskich Zakładach Obuwia od 8 kwietnia 1983 r. do 31 lipca 1998 r. (15 lat, 3 miesiące i 24 dni) na stanowisku obuwnika montażysty, a następnie obuwnika wykrawacza. Na stanowisku obuwnika montażysty wykonywała prace polegające klejeniu gumowych spodów obuwia skórzanego oraz wykonanego z tworzyw sztucznych i tkanin. Na stanowisku obuwnika wykrawacza wykrawała przy użyciu maszyny wykrawającej elementy obuwia z materiałów w postaci sztruksów, skór, wełny. Prace te wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracując na trzy zmiany po 8 godzin każda. W czasie tego zatrudnienia, w okresie po 14 listopada 1991 r. pobierała zasiłki chorobowe i zasiłki opiekuńcze w okresach: 1) w 1991 r. – od 15 do 30 listopada, od 18 do 21 grudnia; 2) w 1992 r. – od 18 do 23 maja, od 5 sierpnia do 26 września, od 27 października do 10 listopada, od 18 do 24 grudnia; 3) w 1993 r. – od 4 do 13 stycznia, od 18 stycznia do 5 lutego, od 20 do 24 września, od 27 września do 1 października od 25 do 30 października, od 2 do 6 listopada, od 13 do 18 grudnia, od 20 do 24 grudnia; 4) w 1994 r. – od 4 do 10 marca, od 29 marca do 1 kwietnia, od 5 do 27 maja, od 17 do 25 czerwca, od 19 do 28 września, od 2 do 4 listopada, od 24 do 29 listopada; 5) w 1995 r. – od 7 do 18 lutego, od 23 lutego do 6 marca, od 20 do 29 marca, od 2 do 10 listopada, od 7 do 31 grudnia; 6) w 1996 r. – od 1 do 4 stycznia, od 27 maja do 1 czerwca, od 3 do czerwca, od 13 do 21 czerwca, od 23 do 29 sierpnia, od 10 do 19 października; 7) w 1997 r. – od 1 do 5 września, od 8 do 12 września.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawczyni, pracując na stanowisku obuwnika montażysty (od 8 kwietnia 1983 r. do 31 maja 1983 r.), wykonywała prace ujęte w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43, dalej jako – rozporządzenie z 7 lutego 1983 r.) Wykazie A, dziale VII, poz.14 – czyli w przemyśle lekkim – prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego, zaś na stanowisku obuwnika wykrawacza (w okresie od 1 czerwca 1983 r. do 31 lipca 1998 r.) prace ujęte w Wykazie A dziale VII, poz. 12 – przy produkcji spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych. Oznacza to, że

wnioskodawczyni wykazała łącznie okres pracy wykonywanej stale w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat, 3 miesięcy i 24 dni przy czym zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych podlegały okresy pobierania zasiłków chorobowych i opiekuńczych, przypadającego po 14 listopada 1991 r.

Wyrokiem z 11 lutego 2020 r., III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację organu rentowego. Sąd Apelacyjny przyjął i w całości podzielił ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne Sądu pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny stwierdził, że w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna) ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego oraz zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, czyli zobowiązania się przez państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art. 184 ustawy emerytalnej, ustawodawca nie mógł naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy emerytalnej okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1 a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. Pogląd ten wzmacnia treść art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, odsyłająca w zakresie warunków emerytalnych do przepisów dotychczasowych (obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999 r. Data 1 stycznia 1999 r., jak wynika z poglądów judykatury stanowi granicę również dla okresów zasiłków chorobowych, czyli nie jest możliwe uzupełnienie brakującego okresu pracy w szczególnych warunkach sprzed tej daty o okresy zasiłków chorobowych po 1 stycznia 1999 r. w tym samym zatrudnieniu.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł organ rentowy, zaskarżając go w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: czy okresy niezdolności do pracy należy ściśle łączyć z okresami efektywnej pracy wymienionej w wykazie załączonym do rozporządzenia i pomijać je gdy pracownik wykonywał czynności niezaliczane do pracy w warunkach szczególnych oraz potrzebie wyjaśnienia rozbieżności w orzecznictwie wydanym w oparciu o art. 184 i art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania. Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i „potrzebie wyjaśnienia rozbieżności w orzecznictwie” 9 art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Skarżący organ rentowy nie wykazał jednak spełnienie tych przesłanek, gdyż ograniczył się jedynie do sformułowania pytania, które nie odwołuje się do treści żadnego przepisu. Nie wykazał również, w czym upatruje rozbieżności w orzecznictwie.

Wątpliwości przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadzają się w istocie do rzekomej potrzeby rozstrzygnięcia kwestii wliczania do stażu pracy okresów pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub zasiłku chorobowego przypadających po dniu 14 listopada 1991 r. Tymczasem kwestia ta została już wyjaśniona w judykaturze Sądu Najwyższego (uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03, OSNP 2004 nr 5, poz. 87; z dnia 8 lutego 2007 r., II UZP 14/06, OSNP 2007 nr 13-14, poz. 199 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 lipca 2003 r., II UK 323/02, OSNP 2004 nr 11, poz. 197; z dnia 18 lipca 2007 r., I UK 62/07, OSNP 2008 nr 17-18, poz. 269) i ugruntowany jest pogląd, że wykonywaniem pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 184 ustawy emerytalnej, były również przerwy w pracy spowodowane różnymi przyczynami i to zarówno leżącymi po stronie pracodawcy, jak i wynikającymi z przepisów (urlop wypoczynkowy, niezdolność do pracy z powodu choroby), za które

pracownikowi wypłacono wynagrodzenie (w szczególności zob. wyrok Sądu Najwyższego z 14 maja 2019 r., III UK 123/18 i powołane tam orzecznictwo).

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.